

พฤติกรรมและปัญหาในการรักษาด้วยยาของพระภิกษุ
ที่อาพาธด้วยโรคเบาหวานที่เข้ารับการรักษาที่
โรงพยาบาลสงฆ์

นาย จริญญาศักดิ์ ห่อสุวรรณ
นางสาว ศิริพร พิมพ์ศิริพานิชย์

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2547

HEALTH BEHAVIOR AND DRUG USE PROBLEMS
OF DIABETIC MONKS TREATED AT
MONK'S HOSPITAL

MISTER JAROONSAK HORSUWAN
MISS SIRIPORN PIMSIRIPANICH

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL
FULFILMENT OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

โครงการพิเศษ
เรื่อง พฤติกรรมและปัญหาในการรักษาด้วยยาของพระภิกษุที่อาพาธด้วย
โรคเบาหวานที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสงฆ์

.....
(นาย จริญญาศักดิ์ ห่อสุวรรณ)

.....
(นางสาว ศิริพร พิมพ์ศิริพานิชย์)

.....
(อาจารย์ วิจิต เปานิล)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์ ธนุชา บุญจรัส)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

พฤติกรรมและปัญหาในการรักษาด้วยยาของพระภิกษุที่อาพาธด้วยโรคเบาหวานที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสงฆ์

จรรยาศักดิ์ น่อสุวรรณ, ศิริพร พิมพ์สิริพานิชย์

อาจารย์ที่ปรึกษา : วิจิต เปานิล, ธนุชา บุญจรัส

ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำสำคัญ : พฤติกรรมในการปฏิบัติตน , ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตัว ของพระภิกษุ

โครงการพิเศษนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมโดยรวมในการปฏิบัติตน และปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของพระภิกษุที่อาพาธด้วยโรคเบาหวาน โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากพระภิกษุที่มาตรวจรักษาที่โรงพยาบาลสงฆ์ จำนวน 122 รูป ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน 2547

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุอยู่ในช่วง 60 - 69 ปี (33.6 %) อุปสมบทมากกว่า 10 พรรษา (62.3%) สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (58.2%) และได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเบาหวานมา 6-10 ปี (35.2%) ผลการศึกษาพบว่า พระภิกษุเหล่านี้ส่วนใหญ่ตอบว่ามีความกังวลเพียงเล็กน้อยเมื่อได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเบาหวาน และไม่ได้ต้องการผู้อุปัฏฐากดูแลเป็นพิเศษมากนัก เห็นว่าตนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเบาหวานอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ส่วนมากสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ได้ ส่วนของการใช้ยาพบว่าไม่เป็นปัญหามากนัก ในด้านความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 6.73 คะแนน จาก 11คะแนน) และเห็นว่ากรหลักเสี่ยงการฉ้อฉลอาหารไขมัน และของหวานเป็นปัญหาในการปฏิบัติตนมาก เนื่องจากต้องฉ้อฉลอาหารที่ได้จากบิณฑบาตร ท่านไม่รู้สึกลำบากใจเมื่อผู้ให้การดูแลรักษาเป็นผู้หญิง (91%) และไม่ได้ต้องการบริการที่แตกต่างจากคนทั่วไป (53.3%) เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม โดยใช้ Chi-square test พบว่า พระที่มีอายุน้อยจะมีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานมากกว่าพระที่มีอายุมาก ($p=0.04$) พระที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานมากกว่าพระที่มีระดับการศึกษาต่ำ ($p=0.02$) นอกจากนี้ยังพบว่าพระที่พรรษาอุปสมบทน้อยมีแนวโน้มใช้สมุนไพรน้อยกว่าพระที่อุปสมบทมานานด้วย ($p=0.03$)

โดยสรุปพระภิกษุที่ศึกษาครั้งนี้มีความรู้เกี่ยวกับโรค และการปฏิบัติตัวไม่ดีโดยเฉพาะท่านที่สูงอายุและมีการศึกษาน้อย ปัญหาสำคัญคือการไม่สามารถเลือกอาหารที่เหมาะสมในการฉันได้ เภสัชกรควรสนใจให้คำแนะนำในการใช้ยาและการฉ้อฉลอาหารในพระภิกษุกลุ่มนี้ให้มากขึ้น

Abstract

Health behavior and drug use problems of diabetic monks treated at Monk's hospital

Jaroonsak Horsuwan, Siriporn Pimsiripanich

Project advisor: Wichit Paonil, Thanucha Boonjarus

Department of Pharmaceutical Botany, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Key word: health behavior, problem of diabetic monks

The objective of this study was to determine health behavior and drug use problems of diabetic monks. Questionnaires were distributed to diabetic monks who were treated as out patients at Monk's Hospital during August and September 2004. One hundred and twenty two questionnaires were completed and analyzed.

Most of the respondents were 60-69 years old (33.6%) and became monkhoods for more than 10 years (62.3%). About half of them (58.2%) got primary school certificates. Thirty five percent of the respondents were firstly diagnosed as diabetics between 6-10 years ago. They were a little worry when knowing that they were diabetic patients and did not need any special care from others. They perceived that their knowledge about diabetes mellitus (DM) was not so bad and they mostly could follow the medical recommendations. Their knowledge scores in DM depended on their educational level ($p=.02$), The average knowledge was 6.73 from 11. It was quite difficult for them to take the recommended diet because it depended upon the food givers. Ninety one percent of them did not feel reluctant when they had physical examinations by female doctors or nurses. This study found that the younger diabetic monks had higher knowledge in DM ($p=.04$) while they used herbal medicine for DM less than the older monks ($p=.03$). Pharmacist should offer drug and diet counseling for the diabetic monks especially for the old and uneducated ones.